

Išrašas

VILNIAUS UNIVERSITETO
FILOSOFIJOS FAKULTETO TARYBOS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS

2023 m. kovo 9 d. Nr. 250000-TP-3
Vilnius

Posėdis įvyko 2023 m. kovo 09 d. Posėdis vyko elektroniniu būdu.
Posėdžio pirmininkė – doc. dr. Sigita Girdzijauskienė.
Posėdžio sekretorė – Albina Misiūnaitė.

Dalyvavo: doc. dr. Sigita Girdzijauskienė, prof. dr. Arūnas Poviliūnas, asist. dr. Jolanta Aleknevičienė, prof. dr. (HP) Audrius Beinorius, doc. dr. Algimantas Čepas, prof. dr. Jonas Dagys, prof. dr. (HP) Lilija Duoblienė, prof. habil. dr. Danutė Gailienė, doc. dr. Antanas Kairys, prof. dr. Evaldas Kazlauskas, prof. dr. Paulius Skruibis, doc. dr. Irena Stonkuvienė, prof. dr. (HP) Marius Povilas Šaulauskas, prof. dr. (HP) Rita Šerpytytė, doc. dr. Deimantas Valančiūnas, prof. dr. Laimutė Žalimienė, doc. dr. Rūta Žiliukaitė, stud. Dovilė Mikniūtė, stud. Martyna Vilutytė, dokt. Gediminas Šataitis.

Kvorumas priimti sprendimus buvo, nes posėdyje dalyvavo 20 narių iš 21.

SVARSTYTA. VU Filosofijos fakulteto mokslo darbų teikimas mokslininkų skatinimo už reikšmingus mokslo pasiekimus 2022 metais atrankos konkursui.

2. Geriausia mokslininkų publikacija socialinių mokslų srityje
Siūloma prof. dr. **Aleksandro Dobrynino** monografija

Dina Siegel, **Aleksandras Dobryninas**, Stefano Becucci (eds.) (2022). *Covid-19, Society and Crime in Europe*. Springer, XXII, 321. Hardcover ISBN: 978-3-031-13561-3, Softcover ISBN 978-3-031-13564-4, eBook ISBN 978-3-031-13562-0. DOI <https://doi.org/10.1007/978-3-031-13562-0> [Topics: Criminology, Social Justice, Health, Medicine and Society, Criminal Behavior], [Indėlis: 0.333]

Kolektyvinėje monografijoje analizuojamas 16 Europos valstybių atsakas į Covid-19 pandemiją, apimantis skirtingų vyriausybių priimamų strateginių sprendimų, visuomenių reakcijos į kilusią krizę ir tuometinės kriminogeninės situacijos raidos analizę. Idėja parengti knygą apie COVID-19 ir nusikaltimus Europoje kilo Utrechto universiteto profesoriui Dinai Siegel, Vilniaus universiteto profesoriui Aleksandru Dobryninui, Florencijos universiteto docentui Stefano Becucci dar per pirmąjį pandemijos mėnesį, kuomet viruso plitimo situacija buvo pirmosios bangos stadijoje. Nuo pandemijos pradžios Europoje tapo aišku, kad nepaisant bendrų rizikų ir grėsmių (kai kurios iš jų buvo realios, kai kurios – labiau įsivaizduojamos) ir bendrų rekomendacijų, kurias pateikė PSO ir ES institucijos (kai kurios iš jų buvo tikslingos, kai kurios – labiau klaidinančios), kiekviena Europos šalis susidūrė su savo specifiniais iššūkiais.

Knygoje pateikiami empiriniai 16 Europos valstybių duomenys (I dalyje - Bulgarijos, Serbijos, Lietuvos, Lenkijos, Slovėnijos, ir Vengrijos, II dalyje – Graikijos, Italijos, Ispanijos ir Portugalijos, III dalyje -Vokietijos, Nederlandų, Belgijos, Suomijos, Jungtinės Karalystės ir Šveicarijos). Visi šios knygos skyrių autoriai daugiausia dėmesio skyrė trims pagrindiniams pradinio

Covid-19 laikotarpio aspektams: 1) oficiali politinė reakcija į viruso atsiradimą; 2) gyventojų atsakas į kovos su koronavirusu politiką; 3) kriminogeninės situacijos pokyčiai. Kai kuriais atvejais knygoje trumpai aptariami ir kiti pandemijos poveikio baudžiamosios justicijos sistemai aspektai. Autoriai taip pat analizuoja teisėsaugos prioritetus ir kokią įtaką pasikeitusi kriminogeninė situacija daro vietinėms bendruomenėms. Informacijos šaltiniai apima mokslinius leidinius, vietos žiniasklaidą, nacionalines ir tarptautines oficialias ataskaitas, nacionalinių teisėsaugos institucijų teikiamą statistiką, sveikatos įstaigų skelbiamą tarptautinę statistiką, kokybinius interviu bei stebėjimų duomenis.

Kaip teigiama knygoje, Covid-19 krizė parodė ne tik socialinius ir kultūrinius skirtumus tarp analizuojamų valstybių, bet ir daug panašumų. Policijos kriminalinė statistika visose šalyse rodė, kad konkrečių nusikaltimų (pvz., nusikaltimai viešosiose erdvėse arba susiję su judėjimu) skaičius gerokai sumažėjo. Savo ruožtu kitų rūšių nusikaltimų skaičius išaugo, tačiau kiekvienoje šalyje skirtingai. Kai kuriose šalyse (pvz., Lietuvoje, Belgijoje) nusikaltimų statistikoje pastebimos įdomios smurto artimoje aplinkoje ir žmogžudysčių didėjančios tendencijos, o kitose (pvz., Nyderlanduose, Ispanijoje, Italijoje) – didėjo nusikaltimų, susijusių su prekyba narkotikais ir kitomis organizuotos nusikalstamos veiklos formomis, skaičius. Visose šalyse panašiai atrodo gerokai išaugusi kibernetinių nusikaltimų ir sukčiavimų medicinos srityje (pvz., medicinos prekių klastojimas) dalis.

Knygoje aiškiai parodyta, kad nors visose valstybėse deklaruojamos bendros europietiškos normos ir vertybės, tačiau Covid-19 pandemija laikytina pavyzdžiu, kaip šios normos ir vertybės galėjo būti aiškinamos skirtingai, atsižvelgiant į konkrečios valstybės visuomenės pasitikėjimą viešosiomis institucijomis, skirtingų vyriausybių vykdomas kontrolės strategijas, į tai, kaip sėkmingai buvo sprendžiami baimės, nerimo ir kitų neigiamų emocinių reakcijų į naują virusą klausimai, o taip pat – į kriminogeninių situacijų specifiką ir atitinkamus teisėsaugos prioritetus, užkertant kelią senoms ir naujoms nusikaltimų apraiškoms bei užtikrinant visuomenės saugumą.

Tarptautinės akademinės literatūros leidyklos *Springer* anotacijoje rašoma, kad knyga „Covid-19, Society and Crime in Europe“ yra pirmas sisteminis kriminologinis veikalas apie Covid-19 ir nusikaltimus, parašytas vedančiųjų Europos mokslininkų. Taikoma knygų autorių tyrimo metodų įvairovė gal būti patraukli tiek kiekybinės, tiek kokybinės metodologijos tyrėjams. Savo ruožtu teksto tarpdalykiškumas, daro jį naudinga socialinių mokslų atstovams bei politinių strategijų formuotojams.

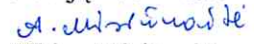
NUTARTA. Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto mokslininkų skatinimo už reikšmingus mokslo pasiekimus 2022 metais atrankos konkursui (*remiantis 2014 m. sausio 9 d. Rektoriaus įsakymu Nr. 12 patvirtinta Vilniaus universiteto mokslininkų skatinimo už reikšmingus mokslo pasiekimus tvarkos aprašu*) teikti monografiją ***Covid-19, Society and Crime in Europe***. Dina Siegel, **Aleksandras Dobryninas**, Stefano Becucci (eds.) (2022). Springer, XXII, 321. Hardcover ISBN: 978-3-031-13561-3, Softcover ISBN 978-3-031-13564-4, eBook ISBN 978-3-031-13562-0. DOI <https://doi.org/10.1007/978-3-031-13562-0> [Topics: Criminology, Social Justice, Health, Medicine and Society, Criminal Behavior], [Indėlis: 0.333].

Filosofijos fakulteto
Tarybos pirmininkė

doc. dr. Sigita Girdzijauskienė

Filosofijos fakulteto
Tarybos sekretorė

Albina Misiūnaitė

Išrašas tikras
Studijų koordinatore

Albina Misiūnaitė
2023-03-09